САЦЫЯЛЬНА-ПЕДАГАГІЧНЫ ПРАЕКТ “НАРОДНЫЯ ТРАДЫЦЫІ ВАЧЫМА МОЛАДЗІ XXI СТАГОДДЗЯ”

Сусед-Вілічынская Юліяна Самсонаўна,
дацэнт кафедры музыкі ВДУ імя П.М. Машэрава, кандыдат педагагічных навук; заснавальнік узорнага фальклорнага калектыву “Зорачкі” ДУА “Гімназія № 1 г. Віцебска”

МЫ ЛЮБІМ РАДЗІМУ НЕ ТАМУ, ШТО ЯНА ВЯЛІКАЯ, А ТАМУ, ШТО ЯНА СВАЯ

У артыкуле разглядаюцца асаблівасці фарміравання сацыяльна актыўнай асобы праз беларускі фальклор у рамках сацыяльна-педагагічнага праекта “Народныя традыцыі вачыма моладзі XXI стагоддзя”. Адзначаны праект распрацаваны для сумеснай дзейнасці ўзорнага фальклорнага калектыву “Зорачкі” ДУА “Гімназія № 1 г. Віцебска” і фальклорнага калектыву “Вясёлка” педагагічнага факультэта ВДУ імя П.М. Машэрава.

Уводзіны. Асноўнымі напрамкамі дзяржаўнай моладзевай палітыкі Рэспублікі Беларусь з’яўляюцца: грамадзянскае і патрыятычнае выхаванне моладзі, садзейнічанне фарміраванню здаровага ладу жыцця моладзі; дзяржаўная падтрымка маладых сямей, садзейнічанне рэалізацыі права моладзі на працу; дзяржаўная падтрымка моладзі ў атрыманні адукацыі; дзяржаўная падтрымка таленавітай і адоранай моладзі; садзейнічанне рэалізацыі права моладзі на аб’яднанне; садзейнічанне развіццю і рэалізацыі моладзевых грамадска значных ініцыятыў; міжнароднае моладзевае супрацоўніцтва [1]. Дадзены Закон накіраваны на вызначэнне мэт, прынцыпаў і асноўных напрамкаў дзяржаўнай моладзевай палітыкі як важнага элемента дзяржаўнай палітыкі ў галіне сацыяльнага, эканамічнага і культурнага развіцця Рэспублікі Беларусь.

Дзяржаўная моладзевая палітыка можа ажыццяўляцца і па іншых напрамках. Гэта дазваляе актуалізаваць здольнасць моладзі самастойна рабіць выбар у палітычнай, эканамічнай, прафесійнай, бытавой і іншых сітуацыях. Выхаванне маладога пакалення павінна ўключаць дзейнасць па фарміраванні ў яго ўменняў распараджацца свабодай, г.зн. самастойна ставіць асабістыя і сацыяльна значныя мэты, праектаваць траекторыю іх дасягнення ва ўсёй сацыяльнай прасторы, прагназаваць магчымыя вынікі, планаваць час, самастойна знаходзіць неабходную інфармацыю і г.д. [2].

Маральнае выхаванне школьнікаў прадугледжвае развіццё духоўна-маральнай сферы, выхаванне дзіцяці думаючым, дабрадзейным, міласэрным, тым, хто верыць у магчымасць удасканалення свету і людзей, сумленным, працавітым, сціплым, паважлівым, адказным. Выхаванне духоўнай асобы магчыма толькі сумеснымі намаганнямі сям’і, адукацыйнай установы і дзяржавы.

Вызначаючы маральнае выхаванне як мэтанакіраваны працэс далучэння дзяцей да маральных каштоўнасцей чалавецтва і канкрэтнага грамадства, варта звярнуць увагу на традыцыі маральнага выхавання дзяцей як абавязковага шанавання старэйшых. Этнограф П.В. Шэйн, апісваючы побыт беларускага народа ў дарэвалюцыйны час, адзначыў: «Да старэйшых гадамі, як да суседзяў, сяляне нашы як раней, так і цяпер заўсёды ставіліся і ставяцца з павагаю» [цыт. па: 3, с. 49]. Павага да бацькоў, старэйшых па ўзросце, да ўсіх людзей выхоўвалася на працягу многіх стагоддзяў праз асабісты прыклад, апявалася ў песнях, апавядалася ў казках. Паважлівае

Репозиторий ВГУ

стаўленне да людзей з'яўлялася і закладам ўласнага дабрабыту, бо служыла ажыццяўленню пераемнасці сувязі пакаленняў.

Безумоўна, выкананне беларускіх народных песень і танцаў, выкарыстанне ў педагагічнай дзейнасці розных жанраў вуснай народнай творчасці спрыяюць ўмацаванню маральных асноў асобы дзіцяці.

Пытанні арганізацыі змястоўнага вольнага часу моладзі, напоўненага грамадска карыснай дзейнасцю, якая прадугледжвае дапамогу ветэранам і пажылым людзям, гісторыка-пошукавую і краязнаўчую дзейнасць, шэфскую і валанцёрскую дапамогу, адзначаныя ў працах Г.М. Бяспалавай, А.Я. Бачарава, В.Ю. Коласавай, У.І. Курбатава, В.В. Курбатавай, Т.Г. Новікавай, І.В. Рудэнка, Н.Р. Цімаковай, А.Ф. Ушанава, Л.А. Яшчанкі і інш. Атрыманыя вынікі спрыяюць аптымізацыі дзейнасці па рэалізацыі творчага патэнцыялу навучэнскай моладзі, развіццю цікавасці да арганізацыі свайго вольнага часу і дапамагаюць згуртаванню калектыву.

Рэалізацыя дадзеных тэарэтычных палажэнняў магчыма ў рамках дзейнасці калектываў мастацкай самадзейнасці. У прыватнасці ўзорны фальклорны калектыў "Зорачкі" ДУА "Гімназія № 1 г. Віцебска" і фальклорны калектыў "Вясёлка" педагагічнага факультэта ВДУ імя П.М. Машэрава ажыццяўляюць рэалізацыю сацыяльна-педагагічнага праекта "Народныя традыцыі вачыма моладзі XXI стагоддзя". Мэтай гэтага праекта з'яўляецца фарміраванне сацыяльна актыўнай асобы сродкамі беларускага фальклору. У кантэксце абранай мэты сфармуляваны наступныя задачы (у рамках дзейнасці ўзорнага фальклорнага калектыву "Зорачкі" ДУА "Гімназія № 1 г. Віцебска"):

- усведамленне малодшымі школьнікамі сутнасці грамадскасці і патрыятызму;
- выхоўванне павагі да гісторыка-культурнай спадчыны беларускага народа;
- развіццё творчых якасцей (артыстызму, музычнасці).

Гіпотэзу сацыяльна-педагагічнага праекта "Народныя традыцыі вачыма моладзі XXI стагоддзя" можна сфармуляваць наступным чынам: калі выхаванне грамадскасці ажыццяўляць на аснове народных традыцый, то фарміраванне маральных каштоўнасцей і рэалізацыю творчага патэнцыялу малодшых школьнікаў мэтазгодна ажыццяўляць з выкарыстаннем традыцыйных тэатральных лялек.

Структура сацыяльна-педагагічнага праекта "Народныя традыцыі вачыма моладзі XXI стагоддзя"

Пад сацыяльна-педагагічным праектаваннем разумеецца магчымасць ператвараць сацыяльныя працэсы, з'явы, умовы з дапамогай педагагічных сродкаў. Кожны сацыяльна-педагагічны праект мае сваю грамадскую місію (прызначэнне). Ён нараджаецца на аснове сацыяльнага прагназавання і прадбачання, арыентаваны на змяненне навакольнага сацыяльнага асяроддзя (сацыяльных умоў) і патрабуе самавызначэння ўдзельнікаў праекта адносна якасці гэтага асяроддзя. Яго мэтай становіцца ініцыяванне з дапамогай педагагічна арганізаваных дзеянняў працэсу, здольнага прывесці да пазітыўных змен у сацыяльным асяроддзі. Спецыфічны кантэкст сацыяльна-педагагічнага праекта фарміруе адносіны сацыяльнага партнёрства. Пад сацыяльным партнёрствам у дадзеным выпадку разумеецца добраахвотнае і раўнапраўнае ўзаемадзеянне ў праектнай дзейнасці розных грамадскіх і дзяржаўных сіл, людзей рознага ўзросту і сацыяльнага статусу.

Педагагічны патэнцыял гэтага віду праектаў накіраваны на сацыялізацыю яго ўдзельнікаў, іх ўсвядомленую адаптацыю да існуючых умоў, на фарміраванне ўмення прадуктыўна ўзаемадзейнічаць з навакольнай сацыяльнай прасторай, паляпшаючы яе па магчымасці і тым самым вырашаючы свае праблемы. Па меры развіцця сацыяльна-педагагічнага праекта часта нараджаюцца новыя віды суб'ектаў і інавацыйныя формы сацыяльнай актыўнасці, што можа служыць паказчыкам дэмакратызацыі. Прэзентацыя ходу і вынікаў праектнай дзейнасці ў рамках праекта, які выходзіць за межы толькі адукацыйнай прасторы, можа насіць больш шырокі характар. Тут магчыма прыцягненне сродкаў масавай інфармацыі і розных відаў сацыяльных і камп'ютарных сувязей.

Сацыяльна-педагагічныя праекты здольныя аказваць пэўны пазітыўны ўплыў на наваколле, насычаючы прастору педагагічнымі элементамі і ўздзейнічаючы на грамадскую свядомасць [4].

Разгледзім асаблівасці сацыяльна-педагагічнага праекта "Народныя традыцыі вачыма моладзі XXI стагоддзя".

Перш за ўсё, варта адзначыць, што агульнапрынятае вызначэнне статусу моладзі – гэта адмысловая сацыяльна-ўзроставая група, якая адрозніваецца ўзроставымі рамкамі і сваім статусам у грамадстве: пераход ад дзяцінства і юнацтва да сацыяльнай адказнасці. Аднак канкрэтныя ўзроставыя рамкі, а таксама сацыяльны статус і сацыяльна-псіхалагічныя асаблівасці маюць сацыяльна-гістарычную прыроду і залежаць ад грамадскага ладу, культуры і ўласцівых дадзенаму грамадству заканамернасцей сацыялізацыі. Такім чынам, мы можам гаварыць пра студэнцкую моладзь і пра старшакласнікаў. Але прысутнасць у сацыяльна-педагагічным праекце вучняў пачатковай школы, якіх досыць складана аднесці да моладзевай узроставай катэгорыі, можа быць

Рэпазіторый ВДУ

апраўдана іх перспектыўным пераўвасабленнем. Акрамя таго, у народных традыцыях здаўна існавала сувязь пакаленняў у перадачы жыццёвага і прафесійнага вопыту.

Узаемадзеянне студэнтаў і выкладчыкаў педагагічнага і мастацка-графічнага факультэтаў ВДУ імя П.М. Машэрава і стварыла аснову для распрацоўкі і рэалізацыі сацыяльна-педагагічнага праекта “Народныя традыцыі вачыма моладзі XXI стагоддзя” (мал. 1).

Стварэнне батлеечных лялек (Дзед, Баба, Дамавік, дзяўчына Яніна, юнак Ясь, Цыган, Цыганка, Анёл, Д’ябал, Смерць і інш.) забрала досыць шмат часу і запатрабавала значнай падрыхтоўкі як тэарэтычнай, так і практычнай. Не прэтэндуючы на падрабязны аналіз працэсу вырабу лялек, варта адзначыць, што гісторыя развіцця беларускай батлейкі старанна вывучалася як студэнтамі педагагічнага, так і студэнтамі мастацка-графічнага факультэта. Не засталіся па-за ўвагай батлеечныя фэсты, сусветна вядомы лялечны тэатр С. Абразцова, беларускі тэатр “Лялька” ў г. Віцебску, Дзяржаўны тэатр лялек Рэспублікі Беларусь. Памеры лялек, іх выгляд, адзенне, асобы, прычоскі і іншыя немалаважныя дэталі абмяркоўваліся з незалежнымі экспертамі, у ролі якіх выступілі супрацоўнікі ДУ “Віцебскі абласны метадычны цэнтр народнай творчасці”. А далейшая апрабацыя праектных ідэй ажыццяўлялася сярод слухачоў курсаў павышэння кваліфікацыі ДУДАД “Віцебскі абласны інстытут развіцця адукацыі” і толькі пасля такой дбайнай падрыхтоўкі лялькі атрымалі права на існаванне: яны прымаюць актыўны ўдзел у розных канцэртных праграмах, ажываючы ў руках студэнтаў педагагічнага факультэта (фальклорны калектыў “Вясёлка”) і малодшых школьнікаў ДУА “Гімназія № 1 г. Віцебска” (узорны фальклорны калектыў “Зорачкі”).

Фальклорны спектакль як асноўная форма дзейнасці калектыву “Зорачкі” аб’ядноўвае песенны, тэатральны і агітацыйна-мастацкі накірункі. А пастановачны матэрыял – п’еса – створаны з улікам магчымасцей, здольнасцей і запатрабаванняў удзельнікаў калектыву, а таксама ўзроўню іх арганізаванасці. Працэс падрыхтоўкі спектакля фальклорнага калектыву прадстаўлены ў табл. 1.

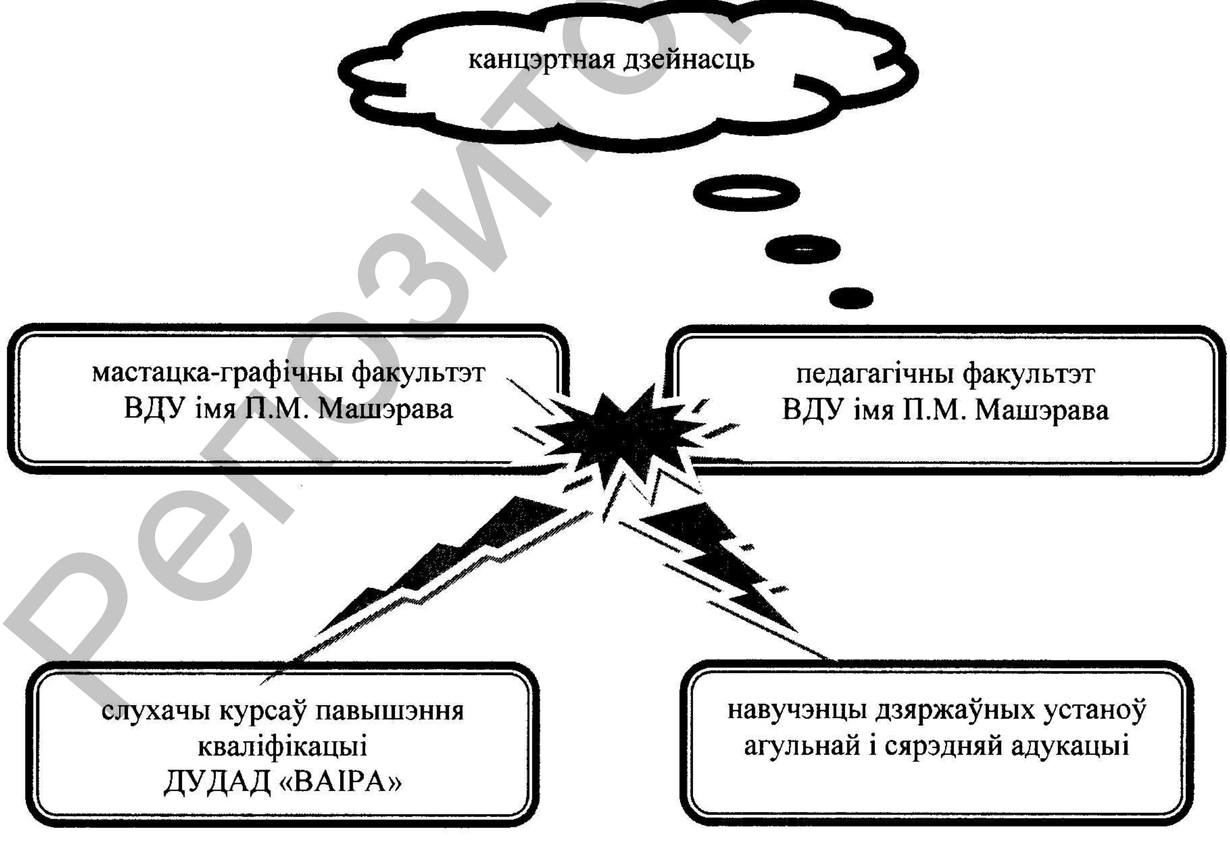

Малюнак 1 – **Структура сацыяльна-педагагічнага праекта “Народныя традыцыі вачыма моладзі XXI стагоддзя”.**

Репозиторий ВГУ

Табліца 1 – **Этапы падрыхтоўкі і правядзення спектакля**

Этап	Сутнасць	Асаблівасці
Падрыхтоўчы	Стварэнне сцэнарыя тэатральнага або агітацыйна-мастацкага дзейства і партытуры музычнага суправаджэння.	Гэты творчы этап даволі працаёмкі ў сэнсе затрат часу, духоўных сіл, а ў асобных выпадках і матэрыяльных сродкаў.
Асноўны	Размеркаванне сцэнічных роляў і развучванне іх для дасягнення максімальнай выразнасці дэкламацыі і дзеяння.	Работа па засваенні зместу сцэнарыя і партытуры (ад першага і да апошняга знакаў – слоў і нот) праводзіцца непасрэдна на занятках фальклорнага калектыву і навучальнаму працэсу не перашкаджае. Вядома, гэта спрыяе выхаванню адказнасці.
	Фальклорны аркестр развучвае змест і паслядоўнасць музычнага суправаджэння выступленняў вакальна-танцавальнай групы.	
Заключны	Ажыццяўляецца аб'яднанне ў адзінае цэлае разрозненых элементаў спектакля, якімі паасобку авалодала кожная група.	Сцэнарных варыянтаў шмат, але кожны з іх абавязкова павінен несці ў сабе выразны духоўны і выхаваўчы пачатак, які можа праявіцца і ў сур'ёзнай, і ў жартаўлівай форме.

Трэба ўлічваць прынцыпы асобаснай арыентацыі і гульнёвай дзейнасці падчас рэалізацыі пэўных сцэнарыяў (народныя абрады і святы, інсцэніроўкі казак і г.д.). Асобасная арыентацыя вучэбна-выхаваўчага працэсу прадстаўлена дыялагічнасцю, дзейнасна-творчым характарам, накіраванасцю на падтрымку індывідуальнага развіцця дзіцяці, прадастаўленне яму неабходнай самастойнасці ў выбары зместу і спосабаў навучання і паводзін, а таксама ў прыняцці асабістых рашэнняў. Крытэрыямі асобаснай арыентацыі з'яўляюцца ўзровень агульнага развіцця і культуры вучня, а таксама валоданне ведамі ў пэўнай галіне; асаблівасці псіхічнага развіцця, характару і тэмпераменту асобы. Згаданыя параметры і крытэрыі выкарыстоўваюцца не толькі ў вучэбна-выхаваўчым працэсе, але і ў пазакласнай дзейнасці. Неабходна таксама звярнуць увагу на выкарыстанне суб'ектыўнага вопыту жыццядзейнасці дзіцяці, развіццё яго пазнавальных здольнасцей, магчымасцей самавызначэння і самарэалізацыі ў разнастайных умовах.

Алгарытм фарміравання сацыяльна актыўнай асобы сродкамі беларускага фальклору.

Работа творчага калектыву ацэньваецца па розных крытэрыях, якія ўлічваюць колькасць удзельнікаў, якасць выступленняў на разнастайных конкурсах, інтэнсіўнасць канцэртнай дзейнасці, ступень крэатыўнасці кіраўніка. Выкананне беларускіх народных песень і танцаў, зварот да вуснай народнай творчасці спрыяюць ўмацненню асноў патрыятызму, але выкарыстання толькі народнай спадчыны недастаткова для станаўлення Асобы грамадзяніна роднай краіны. Міжпрадметныя сувязі (літаратура і мова, філасофія і гісторыя), сямейнае выхаванне, асяроддзе, у якім выхоўваецца юная асоба, садзейнічаюць глыбокаму засваенню грамадзянскіх каштоўнасцей.

У верасні 2017 года дзіцячаму фальклорнаму калектыву "Зорачкі" споўнілася ўжо дваццаць восем год. Неабходнасць узмацнення выхавання падрастаючай змены, выкліканая патрэбамі духоўнага адраджэння, паспрыяла ўзнікненню фальклорнага калектыву. Заняткі ў "Зорачках" садзейнічаюць фарміраванню ў вучняў такіх якасцей, як любоў да Радзімы, да прыгажосці роднай зямлі, павага да айчыннай гісторыі, гонар за сваю нацыянальную культурную спадчыну. Гэта і складае сутнасць паняцця пра асобу чалавека-грамадзяніна. А ў дадатак – цікавасць да песеннай творчасці беларускага народа, яго традыцый і звычаяў.

Мэта работы фальклорнага калектыву "Зорачкі" – не забыць культуру продкаў-беларусаў, засвоіць песні і танцы бабуль і дзядуль і данесці свае веды і ўменні да кожнага чалавека.

Падчас стварэння фальклорнага калектыву былі вызначаны наступныя педагагічныя задачы:

• засваенне кожным удзельнікам калектыву сямейных мастацкіх каштоўнасцей;

• выхаванне моладзі не толькі на традыцыях усёй Беларусі, але і на традыцыях Віцебскага рэгіёна;

• выкарыстанне аўтэнтычнага фальклору Віцебшчыны.

Вырашэнне гэтых задач прадугледжвае стварэнне пэўных псіхолага-педагагічных умоў для засваення традыцый беларускага народа ў працэсе жыццядзейнасці сучасных гімназістаў.

Псіхолага-педагагічнае суправаджэнне дзейнасці калектыву грунтуецца на прынцыпах гу-

Репозиторий ВГУ

маністычнай накіраванасці навучання і выхавання; сувязі з жыццём; навуковасці; фарміравання ў адзінстве ведаў і ўменняў, разумення і паводзін; навучання і выхавання ў калектыве; пераемнасці, паслядоўнасці і сістэматычнасці навучання і выхавання; эстэтызацыі навучання і выхавання [5, с. 3–4].

"Зорачкі" маюць яшчэ адну незвычайную асаблівасць. Яны, безумоўна, цікавяцца вынікамі свайго ўдзелу ў розных мерапрыемствах, конкурсах, аглядах мастацкай самадзейнасці. Але галоўнае для ўсіх удзельнікаў, як высветлілася на працягу многіх гадоў, – гэта сам калектыў; тое, чым юныя артысты займаюцца падчас уласных рэпетыцый і выступленняў; той эмацыянальны фон, які прысутнічае пры наведванні відовішчаў сяброўскіх калектываў; тая пазнавальная атмасфера, якая ўзнікае ў час экскурсійных падарожжаў па Беларусі.

Распрацаваны алгарытм фарміравання сацыяльна актыўнай асобы сродкамі беларускага фальклору ўяўляе сабой сістэму, якая ўключае наступныя этапы:

1. Уцягванне малодшых школьнікаў у рэпетыцыйны працэс, накіраваны на асэнсаванне, захаванне і інтэрпрэтацыю беларускіх народных традыцый.

2. Канцэртная дзейнасць ва ўстановах адукацыі і ва ўстановах сацыяльнай абароны насельніцтва ў рамках грамадзянска-патрыятычнага выхавання розных сацыяльных груп насельніцтва і папулярызацыі беларускіх народных традыцый.

3. Рэфлексіўнае асэнсаванне дзейнасці ў працэсе канцэртных выступленняў і непасрэдных кантактаў з гледачамі [6].

Напрамкі сацыяльна-педагагічнай дзейнасці ўзорнага фальклорнага калектыву "Зорачкі" прадстаўлены на мал. 2.

Былы ўдзельнік "Зорачак" і цяперашні лідар беларускага гурта "Rostany" Віктар Рудэнка даслаў відэавіншаванне да фальклорнага калектыву ў сувязі з яго дваццаціпяцігоддзем: "Я далучаюся да віншаванняў з найлепшымі пажаданнямі фальклорнаму калектыву «Зорачкі», які фарміраваў эстэтычны густ і разуменне культуры ў шматлікіх пакаленняў гімназістаў, такіх як я і мае сябры, якія зараз раскіданы па ўсім свеце і робяць вялікі ўнёсак у развіццё, магчыма, сусветнай культуры. Зараз згодна ўсё выражаць лічбамі. Таму дзве рэчы, якім я навучыўся, дзякуючы гімназіі і дзякуючы, у прыватнасці, калектыву «Зорачкі»: першае – гэта стыль, другое – гэта якасць. Менавіта гэтыя дзве рэчы вырашаюць і менавіта гэтыя дзве рэчы змяняюць навакольны свет. Няважна, чым вы займаецеся, ці вы распрацоўваеце новую мадель AppleiBook, ці вы пішаце песні. На міжнароднай арэне зараз працуюць касмапалітычныя законы. Але ж і амерыканцы, і шведы, і кітайцы ў сваіх кішэнях маюць свае нацыянальныя культуры і на гэтым падмурку будуюць сваю палітыку, эканоміку і мастацтва. А «Зорачкі» – гэта тое месца, дзе вы можаце пакласці ў сваю кішэню надзвычайны скарб народнай культуры, з якім вы будзеце ісці па ўсім свеце, змяняць сваё жыццё і жыццё іншых людзей. І памятайце, што ў кожным вялікім ёсць штосьці маленькае і інтымнае. І ў кожнай вялікай транснацыянальнай цывілізацыі б'ецца сэрца народная культуры".

Прывітальнае выступленне Вікторыі Кірпічэнка (педагог-арганізатар ДУА "Гімназія № 3 г. Віцебска імя А.С. Пушкіна", магістр філалагічных навук) дадало ў малюнак свята філасофскія думкі і яркія вобразы: "На холст кладуцца фарбы: мазок, штрых, яшчэ мазок. У выніку атрымліваецца карціна. Гэтак жа вымалёўваецца і карціна жыцця кожнага чалавека, толькі тут у якасці штрыхоў выступаюць людзі, падзеі, выпадкі, думкі (свае і не свае), выпадковыя словы, што могуць паўплываць на жыццё ці лёс. Але ж кажуць, што выпадковасці не выпадковыя.

З 10-ці гадоў я не толькі развучвала і спявала народныя песні і прымала ўдзел у розных мерапрыемствах. З дапамогай «Зорачак» я спасцігала тую багатую спадчыну, што засталася нам ад прадзедаў: традыцыі і звычаі беларусаў, песні нашых бабуль, трапную народную мудрасць у прыказках і прымаўках, усю шырыню душы беларуса і яго ментальнасць. Для чаго гэта? Чаму нельга проста адраджаць і спяваць народныя песні?

А адказ просты: каб размаўляць на мове народа, трэба адчуць і зразумець яго душу, а душа ў беларуса шырокая, шчырая. Каб спяваць зразумела і шчыра, трапіць у душу слухача, трэба ведаць не толькі мову, на якой спяваеш, але і культуру нашага народа, звычаі, традыцыі, асаблівасці нацыянальнага адзення, музычных інструментаў, побыту і нават перадумовы ўзнікнення народных песень. А перадумовы, зноў жа, у нашых звычаях, побыце, гісторыі і культуры.

Веданне, разуменне і адчуванне гэтага дазваляе не толькі спяваць, але і адчуваць сябе беларусам і ЧАЛАВЕКАМ наогул. Згадзіцеся, на станаўленні падлетка не можа не адбіцца ўдзел у традыцыйным святкаванні Масленіцы, Каляд, пастаноўка казак, адраджэнне аўтэнтычнага, СВАЙГО фальклору ў вёсках Пестуніца Віцебскага раёна і Вярэчча Гарадоцкага, выступленні ў дзіцячым доме і наладжванне святаў у дзяржаўных установах сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва" [7].

Репозиторий ВГУ

Малюнак 2 – **Структура сацыяльна-педагагічнай дзейнасці ўзорнага фальклорнага калектыву “Зорачкі”.**

Фальклорны калектыў “Вясёлка”.

Р. Шакулаў. Казка “Пяць пеўнікаў” у выкананні малодшай групы ўзорнага фальклорнага калектыву “Зорачкі”.

РЕПОЗИТОРИЙ ВГУ

Узорны фальклорны калектыў "Зорачкі".

Рудэнка В.

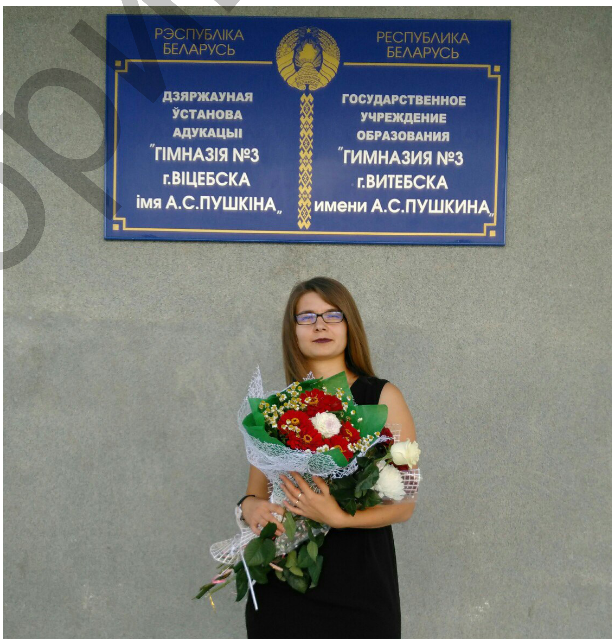

Кірпічэнка В.

Заключэнне. Матывацыя ў студэнтаў педагагічнага факультэта і малодшых школьнікаў цікавасці да песеннага і танцавальнага беларускага фальклору, развіццё музычных здольнасцей (ладавае пачуццё, музычна-слыхавыя ўяўленні, музычна-рытмічнае пачуццё, музычная памяць), уменняў і навыкаў выканальніцтва ў народнай (аўтэнтычнай) манеры, набыццё вопыту творчай дзейнасці і публічных выступленняў спрыяюць фарміраванню сацыяльна актыўнай асобы сродкамі беларускага фальклору ў рамках сацыяльна-педагагічнага праекта "Народныя традыцыі вачыма моладзі XXI стагоддзя".

Такім чынам, мы можам адзначыць наступныя палажэнні, важныя, на наш погляд, для кіраўнікоў фальклорных калектываў:

• грамадска-патрыятычнае выхаванне вучняў мае розныя накірункі і прадугледжвае пэўныя вынікі пры ўмове сумеснай дзейнасці настаўнікаў і навучэнцаў;

• творчы працэс успрымання адпаведных народных традыцый і абрадаў заснаваны на індывідуальнай асобаснай арыентацыі і гульнёвай дзейнасці;

• сцэнічнае дзеянне прадугледжвае не толькі разнастайныя песенныя, танцавальныя і драма-

тычныя формы работы, але і непасрэдны кантакт з гледачом.

"Тры кіты" здзяйсняюць у рэчаіснасці гэтыя палажэнні: вучні; бацькі і сваякі вучняў; настаўнікі і адміністрацыя навучальнай установы. Толькі пры адзінстве мэтаў і ўзаемадзеяння дадзеных сацыяльных груп, у разуменні дзіцяці фарміруецца пазітыўнае ўспрыманне жыцця, адбываецца аднаўленне падзей, фактаў, аспектаў паводзін на ўзроўні генетычнай памяці, што не можа не прывесці да выхавання Асобы грамадзяніна і патрыёта сваёй Радзімы.

ЛІТАРАТУРА

1. Об основах государственной молодежной политики: Закон Республики Беларусь от 7 декабря 2009 г. № 65-З [Электронный ресурс] // Мир права. – Режим доступа: http://pravo.by/world_of_law/text.asp?RN=H10900065. – Дата доступа: 02.03.2015.
2. Моисеев, А.С. Психологический подход к определению понятия «социальная активность» [Электронный ресурс] / А.С. Моисеев. – Режим доступа: http://psyjournals.ru/files/63212/16_Moiseev.PDF. – Дата доступа: 10.03.2015.
3. Арлова, Г.П. Беларуская народная педагогіка / Г.П. Арлова. – Мінск: Нар. асвета, 1993. – 120 с.
4. Колесникова, И.А. Педагогическое проектирование: учеб. пособие для высш. учеб. заведений [Электронный ресурс] / И.А. Колесникова, М.П. Горчакова-Сибирская; под ред. И.А. Колесниковой. – М.: Изд. центр «Академия», 2005. – 288 с. – Режим доступа: http://pedlib.ru/Books/3/0212/3_0212-4.shtml#book_page_top. – Дата доступа: 12.12.2016.
5. Сусед-Вілічынская, Ю.С. "Радзімага краю мы песні спяваем. І долі, і шчасця ўсім Вам жадаем": з вопыту работы ўзорнага фальклорнага калектыву "Зорачкі" УА "Дзяржаўная гімназія № 1 г. Віцебска") / Ю.С. Сусед-Вілічынская. – Віцебск: УА "Дзяржаўная гімназія № 1 г. Віцебска", 2010. – 43 с.
6. Сусед-Виличинская, Ю.С. Воспитание младших школьников средствами этнопедагогики / Ю.С. Сусед-Виличинская // Поиск. Информационно-методический бюллетень ГУДОВ «ВО ИРО». – 2016. – № 4. – С. 28–32.
7. Сусед-Виличинская, Ю.С. Обобщение опыта формирования социально активной личности средствами белорусского фольклора (на примере образцового фольклорного коллектива «Зорачкі» ГУО «Гимназия № 1 г. Витебска») / Ю.С. Сусед-Виличинская // Поиск. Информационно-методический бюллетень ГУО «ВО ИРО». – 2015. – № 2. – С. 13–19.

Репозиторий ВГУ